

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ "ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ"
Кафедра української мови та літератури

*Олена Колган,
Тетяна Колган,
Руслана Падалка*

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ
ВИВЧЕННЯ СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ
(ЗАВДАННЯ ДО ПРОВЕДЕННЯ ІНТЕГРОВАНИХ
ЗАНЯТЬ ІЗ ПОЛЬСЬКОЇ ТА
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ЗВО)**

СЛОВ'ЯНСЬК, 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ "ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ"
Кафедра української мови та літератури

Олена Колган, Тетяна Колган, Руслана Падалка

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ
ВИВЧЕННЯ СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ
(ЗАВДАННЯ ДО ПРОВЕДЕННЯ ІНТЕГРОВАНИХ
ЗАНЯТЬ ІЗ ПОЛЬСЬКОЇ ТА
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ЗВО)**

СЛОВ'ЯНСЬК, 2023

УДК378.016:811.161.2:811.162.1(072

М54

ББК(072)

Рекомендовано до друку вченою радою
Донбаського державного педагогічного університету
(протокол No 7 від «27» квітня _____ 2023 р.)

Рецензенти:

Глуценко В.А., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри германського та слов'янського мовознавства (Донбаський державний педагогічний університет).

Васейко Ю.С., кандидат філологічних наук, доцент кафедри полоністики і перекладу (Волинський національний університет імені Лесі Українки).

М54 Автори: Колган О., Колган Т., Падалка Р. Методичні рекомендації щодо новітніх технологій вивчення слов'янських мов (завдання до проведення інтегрованих занять із польської та української мови у ЗВО). Слов'янськ: ДДПУ, 2023. – 58 с.

У посібнику подано методичні рекомендації до проведення практичних завдань для засвоєння тем курсів з української та польської мов завдяки міжпредметній інтеграції, список рекомендованої літератури та корисних покликань, а також тестові завдання до вивчення курсів із української та польської мов із застосуванням міжпредметної інтеграції, завдання для самостійної роботи й питання, завдання для самоконтролю, які допоможуть здобувачам вищої освіти закріпити й удосконалити практичні навички з курсів української та польської мов, дають можливість студентам виявити самостійність у роботі над матеріалом курсу.

Для здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників ЗВО.

© Колган О., Колган Т., Падалка Р., 2023

© Донбаський державний педагогічний університет, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Тема 1. Фонетика і фонологія	8
Тема 2. Орфоепія	8
Тема 3. Графіка й орфографія	9
Тема 4. Лексикологія	13
Тема 5. Фразеологія	17
Тема 6. Лексикографія	18
Тема 7. Будова слова. Словотвір	18
Тема 8. Морфологія	19
Тема 9. Синтаксис	22
Тема 10. Пунктуація	24
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО ВИВЧЕННЯ КУРСІВ ІЗ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ПОЛЬСЬКОЇ МОВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ МІЖПРЕДМЕТНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	26
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	31
ПИТАННЯ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	37
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	47
КОРИСНІ ПОКЛИКАННЯ	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	58

Вступ

Перед закладами освіти наразі окреслено важливість формування конкурентоспроможного, компетентного педагога, з високим рівнем педагогічної майстерності, здатного до роботи в умовах нової школи (закони України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про державну підтримку розвитку індустрії програмної продукції» (2012 р.), Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року, Указ Президента України «Про національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», концепція «Stem-освіти в Україні» (2020–2027 рр.), а також міжнародними стандартами (Рекомендації Європейського Парламенту та Ради (ЄС) «Про основні компетенції для навчання протягом усього життя» (2018 р.), Європейські Рамкові профілі ІКТ компетентності, проекти TUNING за предметними галузями «Комп'ютерні науки», «Комп'ютерна інженерія» (2018 р.)). Томусоціальна динаміка сучасної системи освіти полягає в міжпредметній інтеграції.

Метою міжпредметної інтеграції під час вивчення української та польської мов у ЗВО є набуття студентами інтегральної компетентності: здатності розв'язувати типові й середнього рівня складності завдання та проблеми в галузі лінгвістики під час професійної діяльності чи навчання, що передбачає проведення досліджень та/чи здійснення інновацій у процесі українсько-польського діалогу. Використано студентоцентричне та проблемно-орієнтоване навчання через навчальну аудиторну роботу та самостійне навчання.

Система **методів** ґрунтується на принципах цілеспрямованості, бінарності й інтерактивності, зокрема в період дегіталізації навчання (безпосереднього взаємообміну інформацією, ідеями, прогнозами, результатами навчання між викладачами та студентами). Підходами викладання та навчання є гуманістичність, системність, технологічність, дискретність, що реалізуються під час лекційних, практичних занять, самостійної роботи, консультацій, творчих та частково-пошукових проєктів.

Серед **загальних компетентностей** (ЗК) виділено: здатність

грамотно спілкуватись українською та польською мовами як усно, так і письмово; уміння бути критичним та самокритичним; здатність до пошуку шляхів розв'язання проблем; уміння використовувати власний досвід, формування адекватної оцінки та самооцінки; розуміння інших людей, порівняння досягнень у навчанні з власним досвідом, формування загальнолюдських цінностей; уміння доводити, аргументувати власну позицію; адекватне ставлення до критики; уміння здобувати, опрацьовувати та використовувати інформацію з різних джерел.

Фаховими компетентностями (ФК) є володіння класичними та інноваційними методами наукового аналізу та структурування мовного матеріалу; здатність чітко й виразно висловлювати думку, використовувати закони техніки мовлення: правильна постановка дихання, розвиток голосу, чітка та зрозуміла дикція, нормативна орфоєпія; здатність передавати знання з української та польської мов здобувачам (навчати).

Програмові результати навчання (ПРН) полягають у базових знаннях: основних розділів мовознавства; основних тенденцій методики викладання української та польської мов у ЗВО та профільних класах; сучасних технологій та інструментальних засобів вивчення української та польської мов; термінології, основних фактів та складників, принципів та узагальнень у мовознавстві; принципи застосування сучасних комп'ютерних систем та мереж у навчальній діяльності, частково-пошукових видах роботи; знань про інформаційні ресурси, де їх розміщено, як можна отримати доступ та використати для підвищення рівня професійної діяльності.

Професійний саморозвиток педагога – це свідомо діяльність особистості щодо вдосконалення знань, умінь, навичок відповідно до вимог педагогічної професії, спрямована на становлення професійно-сміслового саморозвитку, на формування здібностей щодо професійного самовизначення, сприяє успішній самореалізації в педагогічній діяльності.

Наразі для педагога обрано такі **завдання**:

- окреслити загальноприйняті тенденції розвитку сучасної освіти, зокрема цифрової;

- дослідити новітні освітні технології, які сприятимуть поліпшенню навчання студентів;
- виявити переваги та недоліки форм й технологій навчання;
- проаналізувати умови впровадження сучасних освітніх тенденцій.

Для позитивної динаміки міжпредметної інтеграції важливою є особистісна самореалізація та саморозвиток майбутнього фахівця, що може відбуватися лише за умов перебудови навчально-виховного процесу на засадах гуманізації й гуманітаризації; система освіти загалом повинна прагнути прищепити молоді ідею необхідності становлення себе як високоосвіченої, високоморальної особистості; доцільних змін потребують і самі викладачі, педагогічна діяльність яких має спиратися на розуміння новітніх досліджень європейських педагогіки, методики та лінгвістики. Викладач виконує дві ролі: функціонер, тобто забезпечує засвоєння певної сукупності ЗУН; вихователь і наставник: формує в особистості здатність та навички ефективно взаємодіяти з довкіллям, встановлювати доброзичливі взаємини, встановлювати межі допустимої поведінки під час міжкультурної комунікації.

У методичних рекомендаціях уміщено теоретичні відомості про особливості фонетичної та граматичної систем української та польської мову діахронічному аспекті, практичні завдання, вправи, тести, питання та завдання для самоконтролю. Також запропоновано питання для підсумкового контролю знань та укладено термінологічний словник. Уміщено зразки фонетичного та граматичного аналізу текстів, рекомендації до їх виконання допоможуть не лише глибше пізнати структуру української та польської мов, але й виробити навички аналізу текстів. Методичні рекомендації слугуватимуть для студентів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів спеціальності 014 Середня освіта закладів вищої освіти, аспірантів та викладачів, учителів профільної школи.

Отже, методичні рекомендації до міжпредметної інтеграції під час вивчення української та польської мов – це можливість забезпечення основних принципів інноваційного навчання: креативності (орієнтації на творчість); засвоєння знань у системі; нетрадиційних форм занять; використання цифрових

*Завдання до проведення інтегрованих занять
із польської та української мови у ЗВО*

технологій) і розроблення, організації та координації і здійснення заходів у галузі міжнародного співробітництва з питань освіти та науки між закладами вищої освіти України й Польщі, зокрема напрацювання пропозицій щодо його розширення та зміцнення, сприяння встановленню прямих зв'язків із польськими партнерами.

Тема 1. Фонетика і фонологія

Завдання 1. Зі словника польської мови виписати слова, які мають відхилення від традиційного наголошення слова в польській мові. Зробити переклад цих слів українською мовою, пояснити різницю в правилах наголошення слів в українській і польській мові.

Завдання 2. Зі словника омонімів виписати лексеми українською та польською мовою, простежити наголошення слів у кожній мові.

Завдання 3. Зробити фонетичний розбір поданих слів в українській і польській мові, схарактеризувати спільне й відмінне.

1. Szkoła / школа.
2. Uniwersytet / університет.
3. Zdrada / зрада.
4. Słoń / слон.
5. Marmur / мармур.
6. Wiśnia / вишня.
7. Kopalnia / копальня.
8. Jabłko / яблуко.
9. Światło / світло.
10. Dziewczyna / дівчина.

Тема 2. Орфоепія

Завдання 1. Виписати з орфоепічного словника української/польської мови слова з дифтонгами, вимовити вголос.

Завдання 2. Зробити вибірку відеопромов із ЗМІ України й Польщі з ілюстрацією основних порушень орфоепічних мов.

Завдання 3. Виписати з орфоепічного словника української мови слова з наголосом на передостанньому складі.

Тема 3. Графіка й орфографія

Завдання 1. Відгадавши ребуси, записати слова українською/польською мовою, назвати букви й звуки.

а)

T → D

[<http://surl.li/dyqpl>]

б)

[<http://surl.li/dyqpk>]

[<http://surl.li/dyqpl>]

в)

з = А

[<http://surl.li/dyqpg>]

г)

А

[<http://surl.li/dyqqd>]

Г)

З = Б → Й

[<https://1000.menu/cooking/22088-romovaya-baba-klassicheskaya>]

Д)

”

[<http://surl.li/dyqqqr>]

Завдання 2. Метод проєктів. За групами дослідити питання історії української/польської орфографії, представити презентації, скласти таблицю спільних та відмінних рис.

Завдання 3. Підготувати відеопрезентації найвизначніших місць України/Польщі, пояснити правопис власних назв, відмінності в нормах правопису орфограми.

Завдання 4. Записати українські слова польською мовою, виділити диграфи, пояснити правопис.

Чистий, їжджу, море, шостий, Варшава, треба, крик, гриб.

Завдання 5. Зробити переклад українською/ польською мовою, записати, пояснити орфограму "Уживання великої літери".

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Wydział Filologiczny, Donbaski Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny, Teatr Ludowy, Biblioteka Narodowa, українка, поляк, Президент України, Сейм Республіки Польща.

Завдання 6. Вставити потрібний графічний знак h чи ch, зробити переклад слів українською мовою, пояснити вибір літер.

...storia, ...oroba, bo...ter, wy...owanie, szla...etny, ...otyczny, ...isteryczny, ...ipnoza, ...ipoteza.

Завдання 7. Описати фото столиць України й Польщі, усно пояснити вживання великої літери в обох мовах.

<https://www.unn.com.ua/ru/news/1932330-u-tsentri-kiyeva-sogodni-perekriyut-vulitsi>

<https://www.poland.travel/ru/glavnye-goroda/varshava-stolitca-polshi>

Завдання 8. Виписати зі словника польської мови слова з літерами **rzi** **ż**, зробити переклад українською мовою, схарактеризувати особливості написання цих був.

Тема 4. Лексикологія

Завдання 1. До поданих слів підібрати антоніми польською мовою, теплий, мокрий, добрий, худий, приємний, розумний, низький, солодкий, ранній, верхній. Скласти текст, увівши до речень названі антоніми.

Завдання 2. Назвати те, що зображено на картинці, польською мовою, з'ясувати міжмовний омонім українською, пояснити значення цього слова в українській мові. Зробити лексичний розбір слова.

а)

[<http://surl.li/dyqte>]

б)

[<http://surl.li/dyqtl>]

в)

[<http://surl.li/dyqto>]

г)

Г)

[<http://www.tepid/animals/mulus.html>]

Д)

[<https://larastock.com/deposit-photo-247193788/>]

Завдання 3. Вправа-гра "Продовжити ряд". Студенти по черзі називають синонімічне слово (українською-польською-українською-польською тощо) до основного слова. Виграє той, хто назвав слово останнім.

1. Смішний.
2. Mówić.
3. Гроші.
4. Iść.

Завдання 4. З тлумачного українського/польського словника виписати полісемічні слова, порівняти кількість значень цього слова в обох мовах.

Завдання 5. Гра "Переконай опонента". Студенти діляться на групи, називаючи до висловлювання опонента тезу-антонім, аби переконати у власній думці. Виграє та команда, яка останньою назве тезу-антонім.

Завдання 6. Користуючись етимологічним словником, скласти картотеку запозичень із польської/української мови термінів обраного фаху.

Завдання 7. Гра "Слово в слові". Розібрати подані слова на окремі слова-компоненти, що є його складниками. Наприклад: melondyn – melon + Londyn, зробити переклад цих слів, пояснити значення українською мовою.

Faktorka, gadanie, haftkarz, idealista, jądanie, kabanos, lakmusowy, magnesyń, obliczenie.

Завдання 8. Метод проєктів. Підготувати презентації на тему: "Неологізми у сучасній українській/польській мові", наприкінці заповнити таблицю:

Табл. 1

Мова	Приклад	Стиль	Частина мови	Вікова категорія	Соціальний стан
Українська					
Język polski					

Спільні й відмінні риси функціонування неологізмів в українській і польській мові		
№ п/п	Спільне	Відмінне
1		
2		
3		
...		

Тема 5. Фразеологія

Завдання 1. Пояснити подані фразеологізми українською мовою, скласти речення польською мовою з названими фразеологізмами.

1. Ni pies, ni wydra.
2. Siedzieć na pieniądzach.
3. Gruba ryba.
4. Brać coś nachłopski rozum.
5. Być nie w sosie.
6. Mieć muchy w nosie
7. Rogata dusza
8. Dać w łapę
9. Czuć się pod psem.
10. Słomiany zapach.

Завдання 2. Підібрати до поданих фразеологізмів польські відповідники, пояснити значення.

1. Бути на сьомому небі.
2. Ведмежа послуга.
3. Вивести на чисту воду.
4. Вітер у голові.
5. Грати першу скрипку.
6. Заливати за шкуру сала
7. Накивати п'ятами.
8. Обвести навколо пальця.
9. Розбити глек.
10. Як собака на сіні.

Тема 6. Лексикографія

Завдання 1. Метод проєктів. Студенти поділяються на дві групи дослідників (українські та польські), досліджують питання щодо історії, сучасного стану лексикографії України/Польщі, типи словників країн, готують презентації. Підсумовуючи, разом заповнюють таблицю.

Табл.

Типи словників в українській/польській лексикографії

<i>Тип словника</i>		<i>Україна (приклад)</i>	<i>Polska (przykład)</i>
1			
2			
	...		

Тема 7. Будова слова. Словотвір

Завдання 1. Заповнити табличку, послуговуючись словотвірними нормами української/польської мов.

Табл.

Способи словотвору в українській і польській мовах

<i>Спосіб словотвору</i>	<i>Українська мова (приклад)</i>	<i>Język polski (przykład)</i>
1. Суфіксація		
2. Префіксація.		
3. Основоскладання		
4. Словоскладання.		
...		

Тема 8. Морфологія

Завдання 1. Гра "Асоціації". Студенти по черзі називають слова-іменники українською-польською-українською-польською мовою до основного слова. Переможцем є той, хто останнім назвав слово.

- бідність;
- zwierzę;
- фрукти;
- ptak.

Завдання 2. Визначити рід іменників, порівняти з українською мовою.

Gość, dzień, poeta, wykładowca, artysta, dentysta, kierowca, specjalista, wywiadowca, zbrojny, imię, detal, idioma, klomb, piec, gęś.

Завдання 3. Скласти порівняльну таблицю відмінювання іменників II відміни у Р.в. в українській та польській мовах, усно пояснити особливості.

Завдання 4. У поданих словах визначити категорію числа, зробити переклад слів українською мовою, визначити категорію числа іменника.

Wykładowczyni, miłość, wychowawczyni, okulary, szczeniak, gospodyni.

Завдання 5. Намалювати циферблат, із зазначенням називання часу в польській та українській мові. Усно пояснити особливості вживання чисел під час визначення часу у двох мовах.

Завдання 6. Усно описати малюнок (один студент дає характеристику українською мовою, інший – переклад польською мовою). Студенти в групі на слух випишують із описів прикметники, роблять морфологічний розбір прикметника (українського та польського відповідника) (на вибір).

Завдання 7. Записати цифри українською та польською мовою, провідміняти в обох мовах, пояснити особливості відмінювання в кожній мові.

1856, 341-й, 5 м., 13766, 2 млн.849-й, 89, 443, 1345-й, 2/18, 4/235, 11-ть, 100, 1000.

Завдання 8. З художньої літератури виписати по 5 речень щодо вживання дієслівних форм на -но, -то. Назвати основні порушення цієї дієслівної форми в українській мові.

Завдання 9. Виписати зі словника української/польської мови по 5 прислів'їв, виділіть прислівники, з'ясуйте особливості творення прислівників в обох мовах.

Завдання 10. Виписати з української та польської поезії приклади вживання займенників, зробити морфологічний розбір займенників у поезіях, провести порівняльний аналіз.

Завдання 11. Написати власний розпорядок дня українською та польською мовами, підкреслити дієслова, визначити вид дієслів.

Завдання 12. Розробити алгоритм творення дієприкметників, дієприслівників в українській і польській мові, накреслити схеми слів, за якими однокоренісники можуть скласти відповідний дієприкметник чи дієприслівник.

Завдання 13. У поданому тексті зробити переклад підкреслених слів, поставивши їх у потрібній формі.

«Funkcje, jakie okładce надати, poza tą prymarną, ochronną, бути wielorakie i wielowymiarowe. To samo można сказати o formie i treści okładki. Ten składnik książki, całkowicie z nią zintegrowany, w sposób zasadny бути obiektem wielodyscyplinowego oglądu naukowego: bibliologii, edytorstwa, projektowania graficznego, estetyki, semiologii, teorii komunikacji, wiedzy o reklamie, psychologii społecznej (teoria виявляти wpływu, manipulacji). Na koniec залишити, pamiętając jednak o zasadzie last but not least, językoznawstwo. [...]. W tym kontekście monograficzne ujęcie problematyki tekstowości okładki Doroty Piekarczyk ставати bardzo ważne: bo приносити pierwszy kompleksowy оглядати okładki z perspektywy językowej i tekstowej, bardzo dobrze zrealizowany i inspirujący do dalszych badań; bo do wielogłosu badaczy okładki включати głos lingwisty, który вносити wiele novum w przestrzeń interdyscyplinarnej wiedzy o okładce (chyba można tu mówić o dotychczasowej dominacji i nobilitacji zwłaszcza książki artystycznej i grafiki książkowej); bo wreszcie obiektem badań робити Autorka okładkę i teksty na niej w swoistym segmencie piśmiennictwa – to publikacje popularnonaukowe – tworzącym pomost między wiedzą naukową a społeczeństwem [...]. Książka jest napisana językiem naukowym ze świadomością, że może зацікавити nie tylko lingwistów, dzięki temu дійти może także do specjalistów, adeptów i studentów z innych dyscyplin, zwłaszcza bibliologii. Pomocna może бути specjalistom od promocji i marketingu książki. Co ważne, to książka interesująca dla czytelnika (nie tylko literatury popularnonaukowej), który відкрити i успіломити sobie, jak wiele treści ważnych dla niego, decydujących

dla jego wyborów lekturowych містити się na czterech stronach okładki. Ta monografia to dobry przewodnik po nieskończonym uniwersum książek» (Z recenzji prof. dr hab. Małgorzaty Kity) [7].

Завдання 14. Скласти таблицю "Службові частини мови" української та польської мов, подати приклади.

Табл.

Службові частини мови

№ п/п	Частина мови	Українська мова	Język polski
1			
2			
3			
4			
...			

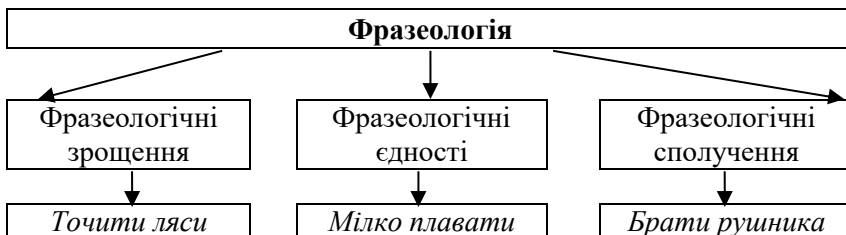
Завдання 15. Скласти таблицю особливостей уживання прийменників в українській і польській мові.

Тема 9. Синтаксис

Завдання 1. Скласти за прикладом (див. рис. 1) схему гіперо-гіпонімічних відношень до основних понять синтаксису українською/польською мовою (на вибір студента). Кожен гіперонім, гіпонім проілюструвати прикладом з обох мов.

Рис. 1.

Схема гіперо-гіпонімічних відношень слова "Фразеологія"

Завдання 2. У поданих словосполученнях визначити спосіб зв'язку, зробити переклад словосполучень українською мовою.

Ciepły wieczór, czytać magazyn, leć rano, osiągnąć sukces, bogaty w coś, dowód na coś, dumny z czegoś, miłość do kogoś, odmowa czegoś, recenzja czegoś, doszedł prawdy.

Завдання 3. Написати приклади складносурядних/складнопідрядних речень із синонімічними значеннями сполучниками в українській/польській мові, провести порівнювальний аналіз понять в обох мовах.

Завдання 4. Скласти речення зі сполучниками i, a, a także, albo, lub, to... to, lecz, a jednak, czyli, jako, ani, ni, ni...ni, зробити переклад українською мовою. Пояснити особливості функціонування названих сполучників у польській і українській мовах, зробити морфологічний розбір цих сполучників в обох мовах.

Завдання 5. Скласти речення в українській і польській мовах та такими конструкціями:

- 1) *mieć* + інфінітив;
- 2) ім. + *mieć* + активний дієприкметник;
- 3) *mieć* + ім.;
- 4) *mieć* + відносний займ.+ інфінітив;
- 5) частка *nie* + *mieć* + відносний займ. + інфінітив.

Завдання 6. Виправити помилки щодо порядку слів у словосполученнях, пояснити різницю в українській і польській мовах: Polska Rzeczpospolita, Teatr Ukraiński, zawodowy związek, ukraiński język, światowa wojna druga, krawat pana.

Завдання 7. Виписати з художньої літератури української та польської мов по 2 речення (складносурядне, складнопідрядне), зробити синтаксичний розбір речень, схарактеризувати спільні й відмінні риси.

Тема 10. Пунктуація

Завдання 1. Зробити переклад тексту, пунктуаційний розбір в обох мовах, провести порівняльний аналіз.

«Ранком, перед самим сходом сонця дзеркало Репного озера, головного в курортному лікуванні, робиться червоно-бузковим. Тут панують білі чайки, дикі качки сірі, які залишаються тут і зимувати, чорні нурці і лисухи з білими роговими набалдашниками на дзьобиках. Спритні нурці без упину пірнають – то зникають, то з'являються на поверхні і там, і тут, ніби змагаються один з одним, хто кого. По той бік озера сизіє листям маслина, по цей, з боку курортного парку, тягнеться очерет, вимочують у солонкуватій воді свої пасма плакучі верби, і далі йдуть розлогі верби, осокори, тополі, акації, струнко тягнуться догори туї, ялини, сосни, з полудня і до заходу сонця зберігає під собою прохолоду липова алея, тихо, заколисує і миротворчо дзюркоче фонтан з Іваном-царевичем посередині, в оточенні квіткових клумб, засіяним левовим ротиком, тютюнчиком, майораном, а ще і сосновий гайок, і дуби з барвистими дятлами, клени канадські, ясени, каштани, і зозуля час від часу подає свій віщий голос, скрегочуть сороки, попискують синиці, навіть горобці тут мають вигляд не сірий чи чорний, як у центральних, вугільних районах Донбасу, а пістрявий, з коричневими підпалинами і світло-сірими краплинами на пір'ї крильців, і стрибає по нижніх гілках вогняно-руда білочка, ні трішечки не страхаючись людей [1, с.124].

Завдання 2. Відредагувати текст, розставивши розділові знаки. Пояснити різницю у вживанні пунктограм у таких місцях у польському й українському текстах.

«Pewnego razu gdy łódź przywiozła wodę i zapasy żywności Skawiński zeszedłszy w godzinę później z wieży spostrzegł że prócz zwykłego ładunku jest jeszcze jedna paczka więcej Na wierzchu paczki były marki pocztowe Stanów Zjednoczonych i wyraźny adres Skawiński Esq wypisany na grubym żaglowym płótnie Rozciekawiony starzec przeciął płótno i ujrzał książki wziął jedną do

ręki spojrział i położył na powrót przy czym ręce poczęły mu drżeć mocno Przysłonił oczy jakby im nie wierząc zdawało mu się że śni książka była polska Co to miało znaczyć Kto mu mógł przysłać książkę W pierwszej chwili zapomniał widocznie iż jeszcze na początku swej latarniczej kariery przeczytał pewnego razu w pożyczonym od konsula Heraldzie o zawiązaniu polskiego Towarzystwa w New Yorku i że zaraz przesłał Towarzystwu połowę swej miesięcznej pensji z którą zresztą nie miał co robić na wieży Towarzystwo wywdzięczając się przysyłało książki Przyszły one drogą naturalną ale w pierwszej chwili starzec nie mógł pochwycić tych myśli Polskie książki w Aspinwał na jego wieży wśród jego samotności była to dla niego jakaś nadzwyczajność jakieś tchnienie dawnych czasów cud jakiś Teraz wydało mu się jak owym żeglarzom wśród nocy że coś zawołało na niego po imieniu głosem bardzo kochanym a zapomnianym prawie Przesiedział chwilę z zamkniętymi oczyma i był prawie pewny że gdy je otworzy sen zniknie Nie! Rozcięta paczka leżała przed nim wyraźnie oświetlona blaskiem popołudniowego słońca a na niej otwarta już książka Gdy stary wyciągnął znowu po nią rękę słyszał wśród ciszy bicie własnego serca Spojrzął były to wiersze Na wierzchu stał wypisany wielkimi literami tytuł pod spodem zaś imię autora Imię to nie było Skawińskiemu obce wiedział że należy ono do wielkiego poety którego nawet i utwory czytywał po trzydziestym roku w Paryżu» [6, c. 14].

Завдання 3. Виписати з української та польської художньої літератури безсполучникові речення, пояснити розділові знаки, зробити порівняльний аналіз.

**ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ
ДО ВИВЧЕННЯ КУРСІВ
ІЗ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ПОЛЬСЬКОЇ МОВ
ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ МІЖПРЕДМЕТНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ**

Завдання на встановлення відповідності

До кожного українського лінгвістичного терміна (під відповідним номером, ліворуч) вибрати й встановити відповідний термін польською мовою (позначити цифрою, пріворуч). Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти зробив правильно 80 %.

Ukr		Pl
1	мова	język
2	стиль	styl
3	літературний стиль	literacki styl
4	офіційно-діловий стиль	urzędowy styl
5	науковий стиль	naukowy styl
6	публіцистичний стиль	publicystyczny styl
7	розмовний стиль	mówiony styl
8	мовлення	mowa
9	арго	język środowiskowy
10	жаргон	żargon
11	сленг	slang
12	мовознавство	językoznawstwo
13	граматика	gramatyka
14	слов'янські мови	języki słowiańskie
15	польська мова	język polski
16	українська мова	język ukraiński
17	запозичення	zapożyczenia
18	однина	liczba pojedyncza
19	множина	liczba mnoga
20	двоїна	liczba podwójna
21	звуки	głoski
22	голосний	samogłoska
23	приголосний	spółgłoska
24	фонологія	fonologia

**Завдання до проведення інтегрованих занять
із польської та української мови у ЗВО**

25	фонема	fonem
26	фонетичні зміни	Zmiany fonetyczne
27	уподібнення	upodobnienia
28	розподібнення	rozpodobnienia
29	пом'якшення	zmiękczenie
30	ствердіння	stwardnienie
31	одзвінчення	udźwięczenie
32	оглушення	ubezdźwięczenie
33	спрощення	uproszczenie
34	чергування звуків	wymiana głosek
35	склад	zgłoska
36	закритий склад	zgłoska zamknięta
37	відкритий склад	zgłoska otwarta
38	вимова	wymowa
39	орфоепія	ortografia
40	мовленнєва помилка	błąd wymowy
41	наголос	akcent
42	інтонація	intonacja
43	морфологія	morfologia
44	частини мови	części mowy
45	іменник	rzeczownik
46	прикметник	przymiotnik
47	числівник	liczebnik
48	займенник	zaimek
49	дієслово	czasownik
50	дієприкметник	imiesłów przymiotnikowy
51	дієприслівник	Imiesłów przysłówkowy
52	сполучник	spójnik
53	прийменник	przyimek
54	частка	partykuła
55	вигук	wykrzyknik
56	словозміна	odmiana
57	закінчення	końcówka
58	число	liczba
59	кількісні числівники	liczebniki główne
60	порядкові числівники	liczebniki porządkowe

**Методичні рекомендації щодо новітніх технологій
вивчення слов'янських мов**

61	відмінювання	deklinacja
62	відмінок	przypadek
63	рід	rodzaj
64	дієвідмінювання	koniugacja
65	спосіб	tryb
66	час	czas
67	особа	osoba
68	словотвір	słowotwórstwo
69	морфема	morfem
70	корінь	rdzeń
71	афікс	afiks
72	префікс	przedrostek
73	суфікс	przyrostek
74	деривація	derywacja
75	синтаксис	składnia
76	речення	zdanie
	просте речення	zdanie pojedyncze
77	словосполучення	połączenie wyrazowe
78	пряма мова	mowa niezależna
79	непряма мова	mowa zależna
80	підмет	podmiot
81	присудок	orzeczenie
82	означення	przydawka
83	додаток	dopełnienie
84	обставина	okolicznik
85	складне речення	zdanie złożone
86	головне речення	zdanie główne
87	підрядне речення	zdanie podrzędne
88	складнопідрядне речення	zdanie podrzędne złożone
89	складносурядне речення	zdanie współrzędne złożone
90	загальна назва	imię pospolite
91	власна назва	imię własne
92	значення слова	znaczenie
93	лексика	słownictwo
94	лексикологія	leksykologia

*Завдання до проведення інтегрованих занять
із польської та української мови у ЗВО*

95	фразеологія	frazeologia
96	фразеологізм	frazeologizm
97	приказка	porzekadło
98	прислів'я	przysłowie
99	крилатий вислів	aforyzm
100	орфографія	ortografia
101	пунктуація	interpunkcja
102	розділові знаки	znaki przestankowe
103	крапка	kropka
104	кома	przecinek
105	крапка з комою	średnik
106	знак питання	pytajnik
107	знак оклику	wykrzyknik
108	двокрапка	dwukropek
109	тире	myślnik
110	дефіс	łącznik
111	лапки	cudzysłów
112	транскрипція	transkrypcja
113	алфавіт	alfabet
114	фонетика	fonetyka
115	дужки	nawiasy
116	літера	litery
117	слово	wyraz
118	члени речення	części zdania
119	лексикографія	leksykografia
120	транспозиція	transpozycja
121	ступінь порівняння	stopniowanie
122	орфограма	ortogram
123	апостроф	apostrof
124	м'який знак	znak mięki
125	постфікс	postfiks
126	аббревіатура	skrót
127	інтерфікс	interfiks
128	уособлення/персоніфікація	uosobienie/personifikacja
129	синоніми	synonim
130	антоніми	antonim

*Методичні рекомендації щодо новітніх технологій
вивчення слов'янських мов*

131	пароніми	paronim
132	омоніми	homonim
133	значущі частини слова	znaczące części wyrazu
134	графіка	grafika
135	морфологія	morfologia
136	подвоєння	podwojenie
137	подовження	przedłużenie
138	інфінітив	bezokolicznik
139	логічний наголос	akcent logiczny
140	активний стан	strona czynna
141	пасивний стан	strona bierna
142	диглосія	dyglosja
143	етнічна двомовність	dwujęzyczność etniczna

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема «Фонологія»

Завдання 1. Зробити фонетичну транскрипцію слів в обох мовах, зробивши переклад польською мовою:

Розчин, анекдот, у шапочці, сміється, милується, зозуля, на столі, Мелашці, рюкзак, вогкий, хоч би, з джерела, безжурний, зважся, дочці, перехрестя, з черги, вокзал, Дніпро, так же.

Завдання 2. Поділити слова на склади, в українській та польській мовах, зробивши переклад:

Смеркло, вишня, морква, рейхстаг, прийшла, величністю, шерстю, полегкість, льотчик, земля, життя, залповий, ячмінь, банкрут, оплот.

Тема «Орфографія».

Завдання 1. Оберіть правильний варіант прийменників та сполучників, зробіть переклад польською мовою, пояснити особливості прийменників:

Скарги (і, й) пропозиції, збільшити (у, в) два рази, один (з, із, зі) елементів, аванс (у, в) розмірі..., результати (у, в) досконалення, аргументовано (і, й) лаконічно, виконано (з, із, зі) запізненням, помічник (у, в) щоденній практиці, закласти (у, в) бюджету (у, в) сіх рівнів, виставка-продаж (у, в) Одесі, (у, в) зв'язку (з, із, зі) відмовою, акт (у, в) двох примірниках, продаж (у, в) роздріб (і, й) оптом, згідно (з, із, зі) наказом, обмеження (у, в) виборі, результат (у, в) досконалення, працювати (з, із, зі) зверненнями громадян, (у, в) провадження (у, в) виробництво, підпункт (у, в) плані; працювала (в, у) офісі; (у, в) історії народу нашого; їхав (з, зі, із) Святошина, (з, із, зі) окремих питань; одно (з, із, зі) них, родом (з, із, зі) Судака; пам'ятати (з, зі, із) школи; (з, із, зі) самого ранку; знають (з, із, із) власного досвіду; виходець (з, із, зі) Житомира; працював (з, із, зі, зо) два дні.

Завдання 2. Виписати слова, де відбувається спрощення, в один стовпчик, де не відбувається, – в інший. Зробити переклад слів польською мовою.

Міс...ський, іммігран...ський, щас...ливий, виїз...ний,
інтеліген...ський, влас...ник, фашист...ський, форпос...ний,
шис...надіять, чес...ний, словес...ний, студен...ський, бряз...нути,
дилетан...ський, пес...ливий, хвас...ливий, турист...ський,
проїз...ний, президен...ський, компос...ний, кар'єрис...ський,
ненавис...ний, вартіс...ний, екстреміст...ський, гіган...ський,
аген...ський, поїз...ний.

Завдання 3. Замість крапок, поставте, де це необхідно, пропущені букви, зробіть переклад, пояснивши правопис слів у польській мові:

Піц...а, Бес...арабія, пен...і, ір...еальний, примадон...а, біл...ь
(закон), Ніц...а, спагет...і, гол...андець, віл...а, ем...іграція, Бон...,
ан...али, мір...а, ін...овація, Ел...ада, Апол...он, дур...а, Дік...енс,
Прус...ія, мул...а, брут...о, скют...а, дон...а, ел...ін, Філіп...іни,
в...ічливий, бо...ваніти, стат...ей, зран...я, Дрогобич...ина,
блажен...ий, с...авці, юн...ат, віс...ю, Ліс...абон, під...аш...я,
священ...ик, велич...ю, козач...ина, річ...ю, натхнен...ий, пан...о,
Яс...и, контр...еволюція, мотуз...я, пригоріц...ю, дбнеч...ина,
буквен...ий, притаман...ий, Марок...о, Шил...ер, барок...о,
Гаван...а, ім...іграція, Тал...ін..., еф...ект, істин...ий,
зав...ід...ілом, священ...ий, антен...ий, нехвороц...ю.

Тема «Лексика. Фразеологія»

Завдання 1. Підібрати до поданих слів польські антоніми :

Альтруїзм –
Безсмертя –
Боязкий –
Ощадливий –
Світанок –
Симпатія –
Стверджувати –
Шити –
Чесний –
Пишний –
Полягти –

Студений –
Ярмо –
Шкода –
Нужда –

Завдання 2. Запишіть словосполучення, добираючи з дужок відповідні за значенням слова, зробіть переклад словосполучень польською мовою:

Факти (збігаються, схожі), порушення (чинних, існуючих) законів, (узято, прийнято) до уваги, книгу (відкриваємо, розгорнемо), ціна (виросла, зросла), (якісна, хороша, добра) організація праці, (відношення, ставлення) до справи, (підписка, передплата) газет, дістатись до міста за (покажчиками, показниками), зв'язок (діалектичний, діалектний), страхова (кампанія, компанія), (музичні, музикальні) смаки, світлини не давали (уяви, уявлення).

Завдання 3. Підібрати фразеологізми-антоніми з польської мови:

Як у себе вдома –
З горобину душу –
Двох слів не зв'яже –
Водою не розлити –
Вийти сухим із води –
Хоч голки збирай –
Гнути спину –
Дати маху –
Сам не свій –

Завдання 4. Пояснити пароніми, підбравши польські відповідники:

Сердечний – сердешний – серцевий
Тактовний – тактовий – тактичний
Кристал – кришталь
Усмішка – посмішка
Дружний – дружній
Віршовий – віршований

Церемонний – церемоніальний
Їда – їжа

Завдання 5. Погрупуйте слова в синонімічні ряди та підберіть польські відповідники:

Невідомий, занедбаний, закурений, рябий, неважливий, закостенілий, правильний, надзвичайний, нерушимий, незнайомий, задимлений, перистий, строкатий, небувалий, незначний, незнаний, запущений, залятий, вірний, нечуваний, непорушний, закопчений, небачений, занехаяний, задубілий, слушний, незламний.

Тема «Морфологія»

Завдання 1. Подані іменники II відміни поставте в родовому відмінку однини. Назвіть іменники, які залежно від значення мають два закінчення: –у (-ю) чи -а (-я), зробіть переклад слів польською мовою, поясніть правопис слів:

Ідеал, індекс, індивід, іній, інтелект, Кабул, кадр, камінь, карат, кишечник, клин, кодекс, кворум, коефіцієнт, колос, компонент, компроміс, континент, контракт, контроль, контур, конус, кошторис, кредит, кристал, купон, лист, листопад, маневр, матеріал, мінус, міст, модуль, монумент, Ліверпуль, недолік, норматив, оберт, обмолот, образ, орган, острів, папір, парадокс, паспорт, першоелемент, паритет, Пірятин, пленум, плюралізм, поріг, потенціал, потяг, початок, пояс, приклад.

Завдання 2. Визначити рід іменників іншомовного походження. Порівняти роди слів в українській та польській мовах:

Бра, шимі, аташе, бері-бері, сиртакі, Лімпопо, кольрабі, сулугуні, рагу, ампуа, торнадо, урду, Арагві, леді, вуаль, аерозоль, сиртакі, кавасакі, кабукі, кашине, динго, фото, соло, депо, цеце, івасі, лібрето, хобі, колібрі, Іссик-Куль.

Завдання 3. Поставити подані слова в О.в., зробивши переклад, в обох мовах:

Розкіш, аерозоль, бандероль, нежить, фальш, толь, тюль,

антресоль, дрож, жужіль, ваніль, фініфть, каніфоль, філігрань, рояль, купіль, Алжир, фенхель, продаж, річ, сажень, кужіль, консоль, бешамель, псалтир.

Завдання 4. Поставити подані іменники у формі Кл.в. та порівняти з формою звертання в польській мові:

Юнак, босць, пам'ять, поезія, друг, колега, кухар, тротуар, вихор, ячмінь, майстер, Ілля, майор, кравець, жнець, читач, Людвіг, Оля, суддя, директор, скляр, муляр, лікар, вівчар, дідусь, школяр, Ігор, Лазар, пластир, панцир, ювіляр, егер.

Завдання 5. виправте, де це необхідно, помилки в написанні відмінкових форм числівників. Пояснити особливості відмінювання поданих числівників в обох мовах.

Ста, дванадцятьма, сьомастами, тисячою, однією другою, п'ятидесятий, шестистам, трьома, двох четвертих, дев'яноста, чотирмастами, на сто шістнадцяти, сімдесятьох, двома вісьмими, тридцяти, мільйону (у Р. в.), п'ятнадцятьма, вісімдесяти, дев'ятьмастами, сімох, вісьмомастами, шістдесятьома, двомстам, багатьма, кількомастами, восьмистам, трьома п'ятими, на сорока, семидесятьом.

Завдання 6. Розкриваючи дужки, правильно узгодити кількісні числівники з іменниками та подати польські варіанти.

5 (тиждень), 4 (селянин), 2,5 (кілометр), 28,5 (центнер), 33 (студент), 1,5 (гектар), 4,25 (мільярд), 2 (громадянин), 8 (друг), 42 (депутат), 3 (селянин), 2 (професор), 3 (рік), 73 (хвилина), 2006 (рік), 5 (доба), 4 (вагон), 3,7 (градус), 13 (поверх), 1/5 (кілограм), провести 2 (акція), відвантажити 40 (вагон), вирости на 1,5 (сантиметр), через півтора (кілометр), відрізати 0,8 (метр), 22 (закон), 53 (грузин), 3 (варіант), півтора (аршин), 2 (киянин), 2,5 (квартал), півтора (раз), 4 (донецчанин), 3 (примірник), 4 (комп'ютер), 423 (стілець), 32 (підручник), 500 (гривня), 54 (прес), 3 (касовий апарат), 2 (принтер).

Тема «Синтаксис»

Завдання 1. Переписати речення, розставляючи, де треба, розділові знаки, та перекласти польською мовою:

I. Повалені вздовж і впоперек дерева мов велетні на полі бою потрухлі і ще непотрухлі одні зі скрізними дірами-дупами як джерела небувалих гармат другі вивернуті з усією системою коріння що тримали його руба як стіни або як велетенські пригорщі зі стиснутими межи пальцями камінням і землею.

II. Бачилася бухта в якій вони стояли зі своїми тральщиками бачилася в штилі така сумирна лагідна залита сонцем між береговими кручами і розбухана штормом свинцево-важкі хвилі сіра стіна близького небокраю сточеного з сірістю моря і вітер такий що вони зв'язували стрічки під підборіддям бо зірве безкозирку понесе в небо як чорну птаху кине десь білим баранам на гребенях височенних хвиль... (Григір Тютюнник).

Завдання 2. Поставити розділові знаки та записати речення польською фонетичною транскрипцією:

- 1. Не сіявши не оравши не буде жито родити (Нар. творчість).*
- 2. Чудовий піаніст Лисенко надзвичайно тонко й художньо передав твори Шумана Шопена Ліста (В. Дяченко).*
- 3. Діла мої буденні й великі відкриті перед людством (Б. Олійник).*
- 4. Якби хліб та одежа то їв би козак лежа (Нар. творчість).*
- 5. Природний співак він любив пісні і в душі пишався своїм артистичним хистом (В. Дяченко).*
- 6. І на оновленій землі врага не буде супостата (Т. Шевченко).*
- 7. З путі далекої вернувся машиніст укритий порохом увесь пропахлий димом (М. Рильський).*
- 8. Жінка дивиться на Десну заклопотано наче велике щастя її чекає на тому березі посеред лугів де трави такі високі що можна заблукати (О. Довженко).*

ПИТАННЯ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

Теоретичні питання для самоконтролю

1. Зовнішня та внутрішня українська та польська лінгвістика (етнолінгвістика, лінгвокультурологія та ін.).
2. Типологія української та польської мов та лінгвістика універсальї; когнітивна лінгвістика; лінгвістика тексту; лінгвістична прагматика та теорія мовних актів. Завдання, імена, напрями дослідження.
3. Місце міжпредметної інтеграції. Зв'язки із семіотикою.
4. Знаковий характер будь-яких засобів зберігання та передачі інформації. Знак, визначення, структура, властивості.
5. Типи знаків української та польської мов, походження, характер зв'язку в різних знакових системах.
6. Синхронія та діахронія. Взаємозв'язок синхронічного та діахронічного підходів до вивчення української та польської мов.
7. Характеристики й ознаки, за якими протиставлені українська мова та мова польська. Одиниці мови та одиниці мовлення.
8. Мовна семантика. Мовна картина світу, її характеристики (антропоморфність та ін.). Типи мовних значень: граматичні, словотвірні, лексичні.
9. Характер системної організації словника порівняно з фонологічною системою та системою граматичних категорій української та польської мов. План змісту слова. Структура лексичного значення в мовах.
10. Стійкість та ідіоматичність поєднань лексем української та польської мов. Фразеологія як наука про лексичну сполучуваність.
11. Лінгвістика тексту та її основні категорії. Роди та види текстів української та польської мов (мовні жанри та стилі). Методи дослідження польського тексту.
12. Чинники, що зумовлюють подібність української та польської мов. Способи систематизації мов за подібністю та відповідні їм класи мов: мовна сім'я, мовний тип тощо.

13. Класи типологічних подібностей української та польської мов: типологічна закономірність, мовний тип, лінгвістична універсалія. Принципи систематизації універсалій.
14. Фонетико-фонологічна типологія української та польської мов. Фонетико-фонологічні універсалії.
15. Морфологічні типи української та польської мов: аналітичні, синтетичні, полісинтетичні. Кількісні методи під час визначення ступеня аналітизму-синтетизму української та польської мов.
16. Типологія порядку слів у реченнях та синтагмах української та польської мов. Синтаксичні універсалії.
17. Лексична типологія. Ознаки, значимі типології лексичних систем української та польської мов. Лексичні та лексико-семантичні універсалії.
18. Комунікативні ранги української та польської мов. Стилiстичні відмінності між мовами.
19. Навчально-педагогічний статус мови (мова навчання; мова як предмет викладання; поняття "іноземна мова", "класична мова"). Конфесійний статус української та польської мови.
20. Своєрідність мови як суспільного явища. Соціальні функції мови/мовлення та їхня ієрархія: комунікативна, пізнавальна, спонукальна (регулятивна), емотивна, фатична, метамовна, естетична (поетична) функції української та польської мов.
21. Загальнонародна українська та польська мови й форми їх існування. Літературна мова та її нормативно-стилістична система. Типологічна різниця між літературними мовами українською та польською. Чинники, що визначають типологічну своєрідність літературних мов.
22. Мова та культура. Культурне та природне в мові. Класи відмінностей між українською та польською мовами, зумовлені різницею культур. Національно-культурна специфіка мовної поведінки.
23. Соціолінгвістична типологія мовних ситуацій. Етнічна двомовність та культурна двомовність. Диглосія.

24. Двомовність із погляду психолінгвістики. Типи білінгвізму. Психолінгвістичні механізми змішування мов. Інтерференція. Гіперкоректність.
25. Причини та характер змін на різних рівнях мовної структури. Закономірності створення літературних української та польської мов.
26. Основні опозиції, що визначають види комунікації. Структура комунікативного акта в українській та польській мовах.
27. Мовленнєва поведінка та її детермінанти. Структура мовної поведінки мовця: мовні стратегії та тактики, мовні акти.
28. Фоностилїстика української та польської мов.
29. Засоби милозвучності української мови як стилістичні засоби.
30. Засоби милозвучності польської мови як стилістичні засоби.
31. Лексичні засоби стилістики української мови: тропи.
32. Лексичні засоби стилістики польської мови: тропи.
33. Фразеологічні засоби стилістики української мови.
34. Фразеологічні засоби стилістики польської мови.
35. Словотворчі засоби стилістики української мови.
36. Словотворчі засоби стилістики української мови.
37. Морфологічні засоби стилістики української та польської мов. Стилїстичний потенціал різних частин мови.
38. Поняття стилістичного синтаксису української та польської мов.
39. Стилїстичний синтаксис української та польської мов: монолог, діалог та полілог.
40. Засоби стилістичної експресії української та польської мов.

Тестові та практичні завдання для самоконтролю

Тема «Орфографія»

1 рівень (6 тестів по 0,5 балів за кожну правильну відповідь)

1. Зазначте рядок, у якому в усіх словах правильними є обидва варіанти написання:

А. Конвейєр /конвеєр, авдієнція/аудієнція, пів'яблука/пів яблука
Б. Дікенс/Діккенс, священник/священик, мінісукня/міні-сукня
В. Лауреат/лавреат, Гетель/Гегель, ефір/етер

2. Зазначте рядок, усі слова в якому будуть писатися разом:

А. Екс...президент, веб...сайт, прес...конференція
Б. Преміум...клас, пів...години, віце...прем'єр
В. Пів...захист, пів...Києва, обер...лейтенант

3. Зазначте рядок, у якому всі власні назви мають бути написані в лапках:

А. Сайт амазон, гуґл , твітер
Б. Санкції проти Яндексa, мережа фейсбук, пошукова система гуґл
В. Соціальна мережа інстаграм, відеохостинг ютуб, енциклопедія вікіпедія

4. Зазначте рядок, у якому всі слова з пів-, напів- написано правильно:

А. Пів-Європи, пів'яблука, півмісяць
Б. Пів Європи, пів яблука, півмісяць
В. Півострів, півморозива, пів на п'яту

5. Зазначте рядок, у якому всі слова написано правильно:

А. Проєкт, феєрверк, Текерей
Б. Діккенс, священник, письменник
В. Топ-модель, флешінтерв'ю, експрезидент

6. Зазначте рядок, у якому в усіх словах допустимі обидва варіанти написання:

А. Кафедра/катедра, ирій/ірій, ірод/ирод
Б. Гете/Гете, Соєр/Соєр, Хайям/Хаям

В. Веб-сайт/вебсайт, ідея/ідея, Фейсбук/Фейсбук

2 рівень (2 завдання по 2 бали)

1. Напишіть слова, розкриваючи дужки:

*Про...кт, фо...є, пів...огірка, поп...музика, арх...мандрит,
про...ктор, свят...вечір, свяще...ик, про...кція, мар...во,
арх...стратиг, екс...чемпіон, фа...на, пів...України,
віце...президент, пів...куля, штабс...капітан, веб...браузер,
пів...кулі, свяще...ий, інтернет...магазин.*

2. Впишіть сполучники «і», «й», «та» між словами

*Олена ... Андрій, на траві ... квітах роса, дні ...ночі, батьки
...діти, зелений гай ... широка долина, теорія ...практика
перекладу, правда ...кривда, просте ... складне речення.*

Тема «Лексика. Фразеологія»

1 рівень (4 тести, по 0,5 балів за кожен правильну відповідь)

1. Лексична помилка відсутня в рядку (словосполучення з помилками підкресліть однією лінією):

- А. Правильне рішення; стріляти очима;*
- Б. Слідуюча зупинка; чинне законодавство;*
- В. Їхній виступ, їх наукові здобутки.*

2. Позначте рядок, у якому всі слова близькі за значенням:

- А. Байдужий, млявий, діяльний, пасивний*
- Б. Будь-чий, чий-небудь, чийсь, інший*
- В. Недолік, бар'єр, перепона, перешкода*
- Г. Необхідно, варто, доцільно, потрібно*

3. Позначте речення, у якому правильно вжито всі слова та форми:

- А. Листів на домашній адрес я уже не отримувала давно.*
- Б. Листів на домашню адресу я уже не получала давно.*
- В. Листів на домашній адрес я вже не получала давно.*
- Г. Листів на домашню адресу я вже не отримувала давно*

4. Позначте три вислови, які відповідають нормам культури мови:

- А. Заявити позицію стосовно проблеми*
- Б. Ухвалити рішення щодо обговорюваного питання*
- В. Оприлюднити перелік вільних вакансій*
- Г. Висловитися по зазначеній проблемі*
- Д. Домовитися із партнерами про співпрацю*
- Е. Заявити ради інтересів співпраці*

2 рівень (4 завдання по 2 бали)

1. Підібрати польські відповідники до архаїзмів:

<i>Фіал – чаша –</i>	<i>Вия – шия –</i>
<i>Ланіти – щоки –</i>	<i>Перст – палець –</i>
<i>Уста – губи –</i>	<i>Десниця – права рука –</i>
<i>Вой – воїн –</i>	<i>Воліти – бажати –</i>
<i>Ректи – говорити –</i>	<i>Веліти – наказувати –</i>
<i>Свічадо – дзеркало –</i>	<i>Пребути – бути –</i>
<i>Брань – битва –</i>	<i>Шати – вбрання –</i>
<i>Грезет – мріє –</i>	<i>Кесар – цар –</i>
<i>Інок – монах –</i>	<i>Тать – злодій –</i>

2. Розмежувати архаїзми та історизми, підібрати відповідники з польської мови:

Гусар, сардак, ректи, орда, вельми, піїт, боян, зигзичя, гряде, фунт, тать, притичина, воутріє, віче, узріти, бровар, аще (дуже), сап'янци, динарій, сотник, городовий, брань, перст, соцький, бранець, рамено, губернія, воістину, стражденний, злато, уста, чолобитна, осавула, врздвиження, відати, глас, прах, возликувати, суций, благоденствіє, грядущий, санжарівки, дробуші, глаголиш.

3. Установіть лексичне значення виокремленої в реченні лексеми. Які ще значення цього слова Ви знаєте? Створіть для цих значень відповідні контексти (речення) польською мовою.

Словом можна вбити й оживити, поранити й вилікувати, посіяти тривогу й безнадію і одухотворити, розсіяти сумнів і засмутити, викликати посмішку і сльози, породити віру в людину і заронити невіру, надихнути на працю і скувати сили душі... (В. Сухомлинський).

4. Поясніть значення фразеологізмів, знайдіть польські відповідники:

Слово в слово; слово за словом (слово по слову); зимувати на кожному слові; гостре (загострене) слово; живе слово; кругле слово (круглий зворот); останнє слово; солоне слово; золоті слова; медові слова (розмови, речі).

5. Поясніть сферу вживання та колорит (експресивність) наведених слів-синонімів. З виділеними словами побудуйте речення польською мовою, які найточніше виявили б їхнє значення і стилеве забарвлення.

Говорити, промовляти, видавлювати (перев. із сл. із себе), балакати, цідити (перев. із сл. крізь зуби), повідати, вішати, прорікати, гавкати, гарчати, баяти, подейкувати.

Тема «Морфологія»

1 рівень (6 тестів по 0,5 балів за кожну правильну відповідь)

1. Позначте речення, у якому неправильно вжите звертання.

А. Валеріє Григоровичу, зачекайте, будь ласка!

Б. Ярославє Петровичу, радий вас бачити!

В. Євгеніє Миколаївно, підготуйте доповідь!

Г. Юліє Максимівно, допоможіть колезі!

2. Виберіть рядок, у якому є тільки дієприслівники.

А. Читаючи, знаючи, вивчає.

Б. Посміхаючись, вихопивши, пібстрибнувши.

В. Вишиваючи, прочитав, чекаючи.

3. Укажіть рядок, у якому вжито лише сполучники.

А. Але, ні, чи, або;

Б. Ніби, тому що, проте, однак;

В. Хоч, дарма що, от, таки;

Г. Щоб, нібито, але, но.

4. Укажіть рядок, у якому допущена помилка у вживанні прийменника:

А. Зошит із польської мови;

Б. Сходить по хліб;

- В. Був відсутній із-за хвороби;*
Г. Написати на адресу.

5. Укажіть речення, у якому немає частки.

- А. Що не день, то все тривожніше стає на душі.*
Б. Прикрашаймо ж землю свою, друзі!
В. Що б не робив, роби тільки найкраще.
Г. Любіть працю на Землі, бо без цього не буде щастя нам і дітям нашим.

6. Укажіть рядок, у якому наявні лише похідні прийменники.

- А. Коло, кругом, навколо;*
Б. Біля, поміж, заради;
В. Обабіч, поряд, під;
Г. Поза, через, попри.

2 рівень (2 завдання по 2 бали)

1. У якому рядку допущено помилку у відмінковій формі імені й прізвища? Відповідь обґрунтуйте.

- *Олександра Ємця, Сергієві Волощуку, Ірині Семків, Василем Ілащуком.*
- *Вірі Бойчук, Павлом Бойчуком, Ігорем Стецем, Марією Явір.*
- *Дарини Чуклі, Світлани Бойко, Василя Дарійчук, Сергієві Бойко.*
- *Юлією Нос, Ірині Уштан, Петром Уштаном, Зорині Кедь.*
- *Святослава Мельничука, Вірою Мельник, Зої Гринів, Ядвиги Русової.*

2. Визначте рід поданих слів в українській та польській мовах:

Маестро, теля, леді, невдаха, шимпанзе, епідерміс, цеце, вольвокс, резюме, анотація, портфоліо, степ, кір, Сухумі, пальто, ДНК, ВНЗ, стремінце, біль, підпис. Дайте відповідь на запитання: коли в іменниках рід не визначається?

Тема «Синтаксис»

1 рівень (6 тестів, по 0,5 балів за кожну правильну відповідь)

1. У якому рядку між частинами безсполучникового складного речення треба поставити тире? Розділові знаки пропущено.

А. Відбилися зорі у воді летять до хмар тумани.

Б. Життя росте лишень з любові лише краса людей навчасе жить.

В. Дощ пройшов хазяйським кроком сад в росі купається.

Г. Дуже дивний пейзаж: косяками ідуть таланти.

Д. Степ полонецький половіє трава аж срібна від роси.

2. У якому реченні допущено граматичну помилку?

А. День був гарячий, сонце сипало полум'ям з високого неба.

Б. На синьому небі плив здоровий корабель, розпустивши всі свої білі паруса.

В. У море впало кілька здорових, важких крапель дощу, а за ним разом знагла загув страшний вітер.

Г. Море застогло й загуло, як сосновий бір під час бурі.

Д. Похилились верби в воду тихої ріки.

3. Відокремленим означенням можна замінити підрядне речення в рядку:

А Радують око різнобарвні квіти, що ростуть на клумбі.

Б Знову бачу синицю, що перелітає з гілки на гілку.

В Ми зустріли Степанову бабусю, яка купувала фрукти.

Г Це був тільки сон, що наснився навесні.

Д Ледь-ледь тремтять губи, що посиніли від холоду.

4. Перед виділеним сполучником і після нього НЕ треба ставити коми в реченні (розділові знаки пропущено):

А. Явори й долини залила імла і несміливі й кволі встали зорі.

Б. Тихий сон стуляє вії розігнавши давні мрії і втопивши їх в журбі.

В. Нависло хмар глухе склепіння і шурхаючи крилами об них летять чайки.

Г. Я кличу сонце і припале сріблястим порохом з долин воно

пливе.

Д. Сивим туманом оповило велетні-дерева і навіває сум така картина.

5. Речення зі складеним дієслівним присудком:

А. Змога погомоніти з людиною через тисячоліття є не в кожного.

Б. Село в снігах і стежка ані руш.

В. Там будуть горіти до ранку в туманних дзеркалах троянди.

Г. Мені осіння ніч короткою здається.

Д. На небі займатись зоря рожжева вже почала.

6. Підкреслене слово є підметом у реченні:

А. Здавалося, вогник просто забули погасити.

Б. Ити мені додому неблизький світ.

В. Не стане вона заживати ласки ціною самоприниження.

Г. Завдання виконано усіма учнями бездоганно.

Д. Той монастир недавно збудували.

2 рівень (2 завдання по 2 бали)

1. Відредагувати текст, зробити переклад польською мовою.

Дощу уже не має. І сонце сховалось кудись начебто за хмари. Але небо ще димчато-сіре. Воно, підрожевлено захмариним вогнем і тому розсіває світло. Від того світла ближчать краплини дощу на мокрих стеблях. З дрімотного поля потягло вітром. І в раз загунали краплі, опадавши до долу. Вітер пустун дуцав. Він мабуть не долетів ще сюда, він тільки наберав розгону в степу. І там у степу починалось щось ні кому незрозуміле.

2. Виберіть з-поміж поданих словосполучень дієслівне і зробіть синтаксичний розбір, зазначивши морфологічні ознаки частин мови, так само й у польському перекладі.

Цікава розповідь, зарубати на носі, ліси і гори, сукня рожжева, сестра уміє шити, сонце світить, понад берегом, настав липень, тихо співати, буду пам'ятати, навіть ти, кращий від усіх, четвертий від початку, нехай іде, говорити пошепки, народ-богатыр, твій голос, промерз до кісток, відліт птахів, вимитий дощем, обсипаючи промінням.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Баллі Ш. Синтаксис експліцитної модальності // Мовознавство (НАНУ). – 2021. – № 3. – С. 52–59.
2. Брацка М. Проблеми сучасного польського літературознавства та компаративістики. Навчальний посібник. Антологія. – Київ: Талком, 2020. – 384 с.
3. Бріцин В. М. Стаття Шарля Баллі "Syntaxedelamodaliteexplicite" ("Синтаксис експліцитної модальності") і сучасна лінгвістика // Мовознавство (НАНУ). – 2021. – № 3. – С. 43–51.
4. Бундза І. В. „Alergia alergii nie równa!": польські іменники на позначення хвороб у світлі граматичної категорії числа / Ірина Бундза // Полоністика у ХХІ столітті: між локальним і глобальним. Збірник праць з нагоди 190-річчя польської філології у Львівському Університеті ; за ред. А. Кравчук, І. Бундзи. – Київ : Фірма «ІНКОС», 2018. – С. 86–98.
5. Бундза І. В. Використання підручників у навчанні польської мови студентів-першокурсників львівської полоністики / Христина Ніколайчук, Ірина Бундза // Полоністика у Львові: 200 років ідеї. Історія підручників з польської мови. Збірник праць з нагоди 200-річчя цісарського рескрипту про започаткування польської філології у Львівському університеті ; за ред. А. Кравчук, В. Кметя. – Київ: Фірма „ІНКОС”, 2018. – С. 99–110.
6. Бундза І. В. Семантика граматичних форм числа іменника (на матеріалі польської мови) / Бундза І. В. // Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. Пам'яті ак. Л. Булаховського : зб. наук. праць. – Київ : ВПЦ „Київський університет”, 2018. – Вип. 33. – С. 3–17.
7. Бундза І. В. Функціонування іменників *singularia tantum* у сучасній польській мові : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.03 “слов'янські мови”. / Бундза Ірина Василівна. – Київ, 2018. – 21 с.
8. Бундза І. В. Функціонування множинних форм від іменників *singularia tantum* на позначення почуттів у сучасній польській мові / І. В. Бундза // Мова і культура. – Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. – Вип. 21. –

- Т. II (191). – С. 72–79.
9. Бундза І. В., Ніколайчук Х.М. Використання підручників у навчанні польської мови студентів-першокурсників львівської полоністики / Христина Ніколайчук, Ірина Бундза // Полоністика у Львові: 200 років ідеї. Історія підручників з польської мови. Збірник праць з нагоди 200-річчя цісарського рескрипту про започаткування польської філології у Львівському університеті ; за ред. А. Кравчук, В. Кметя. – Київ : ІНКОС, 2018. – С. 99–110.
 10. Васейко Ю. Програма (з методичними рекомендаціями) навчальної дисципліни «Методика викладання польської мови» підготовки Бакалавра, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (польська)), освітньо-професійної програми Середня освіта. Польська мова. Луцьк, 2018. 32 с.
 11. Васейко Ю. Програма (з методичними рекомендаціями) навчальної дисципліни «Польська мова» підготовки Бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки / 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 035 Філологія / 014 Середня освіта (Мова і література (польська)), освітньо-професійної програми Мова та література (польська). Переклад / Середня освіта. Польська мова. Луцьк, 2018. 36 с.
 12. Васейко Ю. Польська мова [Текст] : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 268 с.
 13. 200 років ідеї та інші полоністичні ювілеї – на тлі підручників з польської мови // Полоністика у Львові: 200 років ідеї. Історія підручників з польської мови. Збірник праць з нагоди 200-річчя цісарського рескрипту про започаткування польської філології у Львівському університеті / За ред. А. Кравчук, В. Кметя. – Київ: Фірма „ІНКОС”, 2018. – С. 7–10.
 14. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Рекомендації з найскладніших уживань до проблемного правопису слів // Українська мова і література в школах України. – 2018. – № 2. – С. 37.
 15. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Рекомендації з найскладніших уживань до проблемного правопису слів // Українська мова і література в школах

- України. – 2018. – № 3. – С. 28-29.
16. Городеньська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Рекомендації з найскладніших уживань до проблемного правопису слів // Українська мова і література в школах України. – 2018. – № 4. – С. 33-34.
 17. Городеньська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Рекомендації з найскладніших уживань до проблемного правопису слів // Українська мова і література в школах України. – 2018. – № 6. – С. 9-10.
 18. Дорошенко І. Особливості реалізації мовних стратегій у вітчизняному просторі педагогічної освіти в контексті історичного розвитку / І. Дорошенко. // Вища освіта України. – Київ. – 2021. – № 3. – С. 82–88.
 19. Зелінська М. Комунікативна компетенція молодих носіїв польської мови західних областей України (монографія), Дрогобич : «Посвіт», 2018. – 288 с.
 20. Інфомедійна грамотність: імплементація в освіті дорослих : навч.-метод. посіб. / Т. В. Водолазька, Н. І. Курмишева, Т. А. Устименко. Полтава : ПОППО ім. М. В. Остроградського, 2021. 108 с.
 21. Касянчук Н. Термінологія як об'єкт дослідження лінгвополоністики // *Philology in UE countries and Ukraine at the modern stage: Conference proceedings, December 21-22, 2018. Baia Mare: Baltija Publishing, С. 26-28.*
 22. Кононенко І., Співак О. Українсько-польський словник міжмовних омонімів і паронімів / За ред. І. Кононенко. – К.: Вища шк., 2008. - 343 с.
 23. Король Л., Ніколайчук Х. Сучасний стереотип викладача (на матеріалі анкетування студентів Львівського національного університету імені Івана Франка) / Леся Король, Христина Ніколайчук // Полоністика у ХХІ столітті: між локальним і глобальним. – Київ: Фірма “Інкос”, 2017. – С. 153 – 172.
 24. Масицька Т., Васейко Ю. Структурна організація простих семантично елементарних конструкцій. Волинська філологічна: текст і контекст. Луцьк, 2020. Вип. 28. С.33-44.
 25. Методичний інструментарій майбутнього вчителя-словесника:

- навч.-метод. посіб. / Н. М. Тендітна, В. С. Щербатюк. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2018. 124 с.
26. Між локальним і глобальним. Львівська полоністика: історія, досягнення, виклики // Полоністика у XXI столітті: між локальним і глобальним. Збірник праць з нагоди 190-річчя польської філології у Львівському університеті / Polonistyka w XXI wieku: między lokalnym i globalnym. Praca zbiorowa z okazji 190-lecia filologii polskiej na Uniwersytecie Lwowskim / Заред. А. Кравчук і І. Бундзи. – Київ: Фірма «Інкос», 2018. – С. 8–15.
 27. Нестерова М. Європейські освітні стратегії просування культурного різноманіття / М. Нестерова, В. Крючко. // Вища освіта України. – Київ. – 2021. – № 3. – С. 75–81.
 28. Ніколайчук Х. Аксіологічний компонент значення польських фразеологізмів на позначення періодів людського життя / Христина Ніколайчук // Z bliska i z daleka. Język polski w badaniach językoznawców lwowskich i toruńskich; pod red. M. Gębki-Wolak, A. Krawczuk. – Toruń : Wydawnictwo Naukowe UMK, 2019. – S. 151–167.
 29. Ніколайчук Х. Зміни у значеннєвій структурі польських фразеологізмів із семою 'вік людини' у словникових дефініціях і текстах / Христина М. Ніколайчук // Studia z filologii polskiej i słowiańskiej. – Warszawa, 2019. – Т. 54. – 23 с.
 30. Ніколайчук Х. М. Семантичні особливості синонімічних пар stara panna і singielka, stary kawaler і singiel (на матеріалі текстів сучасної польської мови) / Ніколайчук Х. // Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. Пам'яті академіка Леоніда Булаховського : зб. наук. праць. – Київ : Освіта України, 2018. – Вип. 33. – С. 81–90.
 31. Ніколайчук Х. Структурно-семантичні особливості польських ФО (być) w kwiecie wieku і (być) w sile wieku / Krystyna Nikołajczuk // Języki słowiańskie w kontekstach kultur dawnych і współczesnych ; pod red. Małgorzaty Gębki-Wolak, Iwony Kaproń-Charzyńskiej, Joanny Kamper-Warejko. – Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2018. – S. 213-226.
 32. Полоністика у XXI столітті: між локальним і глобальним.

- Збірник праць з нагоди 190-річчя польської філології у Львівському університеті / *Polonistyka w XXI wieku: między lokalnym i globalnym. Praca zbiorowa z okazji 190-lecia filologii polskiej na Uniwersytecie Lwowskim* / За ред. А. Кравчук і І. Бундзи. – Київ: Фірма «Інкос», 2018 (I вид.), 2019 (II вид.). – 488 с.
33. Польська граматика в таблицях: Посібник. – Київ: Фірма «Інкос», 2018 (I вид.), 2019 (II вид.) – 76 с.
 34. Семенов О, Ячменик М. Мовно-методична підготовка майбутнього вчителя-словесника до використання засобів медіаосвіти: монографія. Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 211 с.
 35. Сливинська О. Безособові структури в польському й українському мовознавстві / Олеся Сливинська // *Z bliska i z daleka. Język polski w badaniach językoznawców lwowskich i toruńskich* ; pod red. M. Gębki-Wolak, A. Krawczuk. – Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2019. – S. 67–78.
 36. Стан і перспективи методики вивчення польської мови у закладах середньої та вищої С 34 освіти: зб. тез доповідей ; Київ – Луцьк – Варшава, 9-12 листоп. 2020 р. – Луцьк : Вежа-Друк, 2020. - 140 с.
 37. Стан і перспективи методики вивчення польської мови в закладах середньої і вищої освіти: матеріали II міжнародного науково-методичного семінару, Київ – Луцьк, Варшава, 4–8 жовтня 2021 р. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. – 188 с.
 38. Сухарева С. «Fałszywi przyjaciele tłumacza» jako element przekładu polsko-ukraińskiego [тези] // III Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні методи навчання польської мови» / Дні польської науки в Бердянську. Бердянськ, 8–11 жовтня 2020 року. URL:<https://www.facebook.com/groups/1482073062099935/permalink/2437643819876183/> (дата доступу: 08.10.2020).
 39. Сухарева С., Яручик О., Цьолик Н. Польська мова : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. *Język polski : podręcznik dla studentów szkół wyższych*. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 436 с. (24, 41 др. арк.)

40. Сухарева С., Яручик О., Цьолик Н. Польська мова : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. *Język polski : podręcznik dla studentów szkół wyższych*. Вид. II. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 440 с.
41. Тищенко К. М. Метатеорія мовознавства у своєму часі й соціумі // *Мовознавство (НАНУ)*. – 2021. – № 3. – С. 3–24.
42. Турка Т.В., Стьопкін А.В., Пащенко З.Д., Рудченко А.Д. Використання Google додатків у підготовці майбутніх вчителів / Т.В. Турка А.В. Стьопкін, З.Д. Пащенко, А.Д. Рудченко // *Технології електронного навчання*. – Слов'янськ, 2018. – № 2. – Режим доступу: <http://ddpu.edu.ua:8080/~texel/>
43. Цьолик Н., Васейко Ю. Інформаційно-комунікаційні технології як сучасне знаряддя вивчення польської мови. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич, 2020. Том 4. Вип. 31. С. 216-220.
44. Цьолик Н., Васейко Ю. Специфіка перекладу прикладів у наукових текстах лінгвістичного характеру. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. м. Кропивницький, 2019. Випуск 175. С. 706-770.
45. Яручик О. Б. Польська мова: Програма (з методичними рекомендаціями) навчальної дисципліни: навчально-методичне видання. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 11 с.
46. Яручик О. Б. Польська мова у професійному спілкуванні: Програма (з методичними рекомендаціями) навчальної дисципліни: навчально-методичне видання. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 10 с.
47. Bięńka-Swystowycz Ł., Jakmoliuk M., Kowalewski J. *Język polski dla 10 klasy*. – Чернівці, Букрек, 2018 – 323 С.
48. Bięńka-Swystowycz Ł., Jakmoliuk M., Kowalewski J. *Język polski dla 5 klasy (druga poprawiona edycja)*. – Чернівці, Букрек, 2019 – 321 С.
49. Bięńka-Swystowycz Ł., Jakmoliuk M., Kowalewski J. *Język polski dla 7 klasy (druga poprawiona edycja)*. – Чернівці, Букрек, 2020 – 329 С.
50. Bundza I. *Liczba mnoga polskich rzeczowników oznaczających odczucia fizyczneczłowieka / Iryna Bundza // Polonistyka na początku XXI wieku. Diagnozy – koncepcje – perspektywy*. Т.

3. Współczesne aspekty badań nad językiem polskim. Teoria i praktyka ; pod red. M. Maciołka. – Katowice, 2018. – S. 133–143.
51. Bundza I. Polskie i ukraińskie rzeczowniki nazywające gniew w świetle gramatycznej kategorii liczby / Iryna Bundza // *Języki słowiańskie w kontekstach kultur dawnych i współczesnych* ; pod red. M. Gębki-Wolak, I. Kaproń-Charzyńskiej, J. Kamper-Warejko. – Toruń : Wydawnictwo Naukowe UMK, 2018. – S. 229–244.
52. Bundza I. Zrobię to bez zwłok... The Category of Number in the Teaching of Polish as a Foreign Language to Ukrainian-Speaking People / Iryna Bundza // *Acta Universitatis Lodziensis. Kształcenie polonistyczne cudzoziemców*. – 2019. – nr 26. – S. 387–398.
53. Bundza I. Słów parę o kategorii liczby polskiego rzeczownika od lwowskiej polonistki / Irena Bundza // *Kurier Galicyjski*. – 2021. – nr 1-2 (29.01.–11.02.2021). – S. 33.
54. Biłeńska-Swystowycz Ł., Jakmoliuk M., Kowalewski J. *Język polski dla 10 klasy*. – Чернівці, Букрек, 2018 – 323 С.
55. Biłeńska-Swystowycz Ł., Jakmoliuk M., Kowalewski J. *Język polski dla 5 klasy (druga poprawiona edycja)*. – Чернівці, Букрек, 2019 – 321 С.
56. Biłeńska-Swystowycz Ł., Jakmoliuk M., Kowalewski J. *Język polski dla 7 klasy (druga poprawiona edycja)*. – Чернівці, Букрек, 2020 – 329 С.
57. Grzecznie po (staro)polsku? „Pogranicza” językowo-kulturowe gratulacji i życzeń we współczesnej polonijnej wspólnocie komunikatywnej na Ukrainie // *Zielonogórskie Seminaria Językoznawcze 2017. Wokół dziejów używania polszczyzny – wspólnoty, potrzeby, zachowania komunikatywne* / Pod red. M. Hawrysz i M. Uździckiej. – Zielona Góra: Uniwersytet Zielonogórski, 2018. – S. 189–203.
58. Mikołaj Jarmoluk, Łesia Biłeńska-Swystowych, *Praktyczny polsko-ukraiński Słownik*. – Tarnopol, Bohdan, 2020 – 336 С.
59. «Metodyka nauczania języka polskiego. Język i kultura w dydaktyce polonistycznej na Ukrainie»: założenia, cele, materiały podręcznika na tle problemów nauczania polszczyzny na Ukrainie // *Полоністика у XXI столітті: між локальним і*

- глобальним. Збірник праць з нагоди 190-річчя польської філології у Львівському університеті / Polonistyka w XXI wieku: między lokalnym i globalnym. Praca zbiorowa z okazji 190-lecia filologii polskiej na Uniwersytecie Lwowskim / За ред. А. Кравчук і І. Бундзи. – Київ: Фірма «Інкос», 2018. – С. 364–378. (у співавторстві з Є. Ковалевським).
60. Pogranicze językowe: *wyczupaństwo/panowie!* Funkcjonowanie zaimków honoryfikatywnych liczby mnogiej w języku ogólnopolskim oraz w polszczyźnie odziedziczonej na Ukrainie // Dziedzictwo kulturowe regionu pogranicza. – Т. VII / Pod red. E. Skorupskiej-Raczyńskiej i H. Uchto. – Gorzów Wielkopolski: Wydawnictwo Naukowe Akademi im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, 2018. – S. 55–71.
61. Chernysh V., Vaseiko Y., Kaplinskiy V., Tkachenko L., Bereziuk J. Modern Methods of Training Foreign Language Teachers. International Journal of Higher Education. Vol 9, № 7 (2020). P. 332 – 345.
62. “Witam cię z urodzinami”: hybrydyzacja gatunków etykietalnych w polszczyźnie na Ukrainie // Polonistyka na początku XXI wieku. Diagnozy. Koncepcje. Perspektywy / Pod red. J. Tambor. – Т. VI: Języki i kultury w kontakcie / Pod red. Malejki. – Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2018. – S. 330–344.
63. Wybrane formy grzecznościowe we współczesnej polszczyźnie pisanej na Ukrainie (na tle normy ogólnopolskiej) // Język a Kultura. – 2018. – Т. 28. – S. 147–162.
64. Świadomość językowa osób polskiego pochodzenia na Ukrainie w zakresie używania wybranych form grzecznościowych // Rozprawy Komisji Językowej Łódzkiego Towarzystwa Naukowego. – 2019. – Т. LXVII (67). – S. 173–190.
65. Specification of selected honorifics in relation to the general Polish standard in the written Polish as a heritage language in Ukraine (using the material of the Polish-language Gazeta Polska Bukowiny periodical) / Specyfika wybranych form grzecznościowych na tle normy ogólnopolskiej w pisanej odmianie polszczyzny odziedziczonej na Ukrainie (na materiale polskojęzycznej „Gazety Polskiej Bukowiny”) // Acta Universitatis Lodziensis. Kształcenie Polonistyczne

- Cudzoziemców 26: Oblicza glottodydaktyki polonistycznej. Powiązania i inspiracje / Pod red. Zarzyckiej, B. Grochali, I. Dembowskiej-Wosik. – Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2019. – T. 26. –S. 311–327.
66. Związki rządu we współczesnej odziedziczonej polszczyźnie pisanej na Ukrainie na tle języka ogólnopolskiego // Z bliska i z daleka. Język polski w badaniach językoznawców lwowskich i toruńskich / Pod red. M. Gębki-Wolak i A. Krawczuk. – Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2019. – S. 79–102.
67. Rodzaj gramatyczny w nauczaniu polszczyzny Ukraińców: perspektywa z „wewnątrz” oraz z „zewnątrz” systemu języka polskiego // Acta Universitatis Lodzensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców. – 2020. – T. 27. – S. 133–154.
68. Jestem stąd. Підручник з польської мови. Комунікація. Граматика. – 2-ге вид., випр. і доп. Львів: Видавництво «Апріорі», 2019. – 336 с. (співавтор: Є. Ковалевський).
69. Z bliska i z daleka. Język polski w badaniach językoznawców lwowskich i toruńskich / Pod red. M. Gębki-Wolak i A. Krawczuk. – Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2019. – 280 с.
70. Łozińska O. Pole frazeosemantyczne *smutek* w języku polskim (na materiale frazeologii kinematycznej) // Z bliska i z daleka. Język polski w badaniach językoznawców lwowskich i toruńskich / pod red. M. Gębki-Wolak, A. Krawczuk. – Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2019. – S. 135–150.
71. Nikołajczuk K. Nikt żywy w kraj młodości raz drugi nie wraca? Kilka uwag o „peryferyjnych” frazeologizmach oznaczających młodość / Krystyna Nikołajczuk // Polonistyka na początku XXI wieku. Diagnozy, percepcje, perspektywy. Współczesne aspekty badań nad językiem polskim. Teoria i praktyka. Tom III. VI Światowy Kongres Polonistów. Katowice, 22–25 czerwca 2016 r. ; pod red. Jolanty Tambor, Marcina Maciołka. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2018. – S. 165–177.
72. Nikołajczuk K. Jak nie nabawić się kłopotu i odnieść sukces: kilka rozważań nad prozodią semantyczną polskich

- czasowników / Krystyna Nikolańczuk // *Języki słowiańskie w kontekstach kultur dawnych i współczesnych*; pod red. Małgorzaty Gębki-Wolak, Iwony Kaproń-Charzyńskiej, Joanny Kamper-Warejko. – Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2018. – S. 121-139.
73. Korol L. Cechy systemu gramatycznego w polszczyźnie młodzieży polskich szkół na Ukrainie /Polonistyka na początku XXI wieku. Diagnozy. Koncepcje. Perspektywy. T. 6: Języki i kultury w kontakcie/ Pod red. J. Tambor. – Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, – S. 345-360.
74. Korol L. Narodowo-kulturowa i językowa tożsamość uczniów polskich szkół na ukrainie. Rozprawy Komisji Językowej ŁTN, t. LXVII, 2019. <http://journals.ltn.lodz.pl/index.php/Rozprawy-Komisji-Językowej/issue/view/190>
75. Stefanyszyn J. Semantyczna i syntaktyczno-semantyczna derywacja frazeologiczna w tekstach (na materiale współczesnej prozy polskiej) // *Z bliska i z daleka. Język polski w badaniach językoznawców lwowskich i toruńskich* / pod red. M. Gębki-Wolak, A. Krawczuk. – Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2019. – S. 169–181.

КОРИСНІ ПОКЛИКАННЯ

<https://sjp.pwn.pl/poradnia/lista/frazeologia:8.html>
<https://www.youtube.com/watch?v=OtC1pUZHqak>
<https://www.polskieradio.pl/24/289/Artykul/279207,Mowic-fruwajaco>
<https://czasdzieci.pl/quizy/quiz,79984-przyslowia.html>
<https://www.youtube.com/watch?v=q8-l4jwirCQ>
https://www.youtube.com/watch?v=OqPqLUH2_Uk
https://www.youtube.com/watch?v=MkOdYJSLRU_s
<http://leksykografia.uw.edu.pl/>
<https://język-polski.pl/>
<https://polski.pro/www.epolish.eu/>
<https://sjp.pwn.pl/>

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Костира І.С. Думи про Донбас: У двох частинах / Пер. Корнеєва М.П.– Донецьк: «Каштан», 2007.– 472 с.
2. Поняття про комп'ютерну графіку та її види. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.zhu.edu.ua/mk_school/mod/page/view.php?id=3156.
3. Про Національну програму інформатизації: Закон України .Документ 74/98-ВР, чинний, поточна редакція. Редакція від 01.08.2016, підстава – 922-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/74/98-%D0%B2%D1%80>.
4. Українсько-польський та польсько-український словник для закладів загальної середньої освіти з навчанням польською мовою / Уклад.: О.С. Бобкова, Н.І. Богомолова, О.В. Гісем та ін. – Чернівці : Букрек, 2018. – 320 с.
5. Рігер Януш, Демська-Кульчицька Оріся. Українсько-польський тематичний словник. – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2007. – 704 с.
6. Henryk Sienkiewicz. Wiersze [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [<http://wiersze.co/lektury/nowelesienkiewicz.pdf>Henryk Sienkiewicz NOWELE Latarnik с. 14].
7. Z recenzji prof. dr hab. Małgorzaty Kity [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.empik.com/nieoceniaj-ksiazki-po-okladce-teksty-na-okladkach-publicacji-popularnonaukowych-piekarzyk-dorota,p1247235066,ksiazka-p>.